

[Elin Appel.]

Lejlighed til at mærke, at hun ogsaa har Værdi som et enkeltstaaende Individ, saa at hun derefter kunde vende tilbage med større Friskhed og større Glæde ved at tage de Opgaver paa sig, som hun jo ikke kan undvære.

Husmoderafløserne skal desuden kunne benyttes i det Omfang, enhver Husmoder ønsker at blive afløst, men da udelukkende paa hendes egen Bekostning, og kun naar det førstnævnte Behov er dækket. Det maa ogsaa være en udtrykkelig Forudsætning, at disse Husmoderafløserne skal arbejde ikke blot i Byerne, hvor Ordningen først bliver sat i Gang, men ogsaa paa Landet, idet vi maa huske, at det er Landhusholdningerne, der bærer den største Arbejdsbyrde her til Lands.

Naturligvis vil der blive Brug for mange Husmoderafløserne, og flere, end der kan skaffes. Hvor saa disse Husmoderafløserne skal komme fra, er et andet Spørgsmaal. Jeg mener, at de fortrinvis skal komme to Steder fra til Løsning af de to sidste af de før omtalte Hovedproblemer, nemlig for det første fra de halvt arbejdsfri, midaldrende By-Husholdninger med de smaa Husholdninger og ingen Børn, som gaar derhjemme og keder sig i Lediggang og har en Arbejdsevne, som Samfundet ikke har Raad til at undvære, og som med Glæde vil tage imod en Chance til at gøre sig nyttige, saadan som vi netop har set Eksempel paa i Aarhus. En Husmoder med en 2 Værelsers Lejlighed at passe og en Mand kan ikke faa hele Dagen til at gaa med det, det er i alt Fald Spild af Arbejdskraft, og derfor er der ikke noget rimeligere, end at denne Arbejdskraft bliver draget ind netop paa dette Omraade, saadan at disse midaldrende Husholdninger faar Adgang til at faa Stilling som Husmoderafløserne enten som Hel- eller Halvdagsarbejdere. For det andet mener jeg, at Husmoderafløserne skal rekrutteres fra de Husassistenter, der er blevet for gamle til længere at bryde sig om at gaa under en Husmoder. De har, som det er nu, kun Husbestyrerindstillingerne tilbage, og de er ikke altid morsomme — somme Tider maaske for morsomme.

Vi vilde her kunne faa den Slutstilling, som en Husassistent, der ikke er blevet gift undervejs, trænger til. Jeg tror, at det vilde virke med til at hindre det huslige Arbejdes dalende Anseelse, om vi fik en saadan Slutstilling, en selvstændig Stilling, hvor Husmoderafløseren kunde bo i egen Lejlighed. Jeg regner det for et væsentligt Gode ved dette Lovforslag, om det kunde være muligt herigennem at skabe disse Slutstillinger for Husassistenter, saaledes at man endelig kan

sige ogsaa om det huslige Arbejde, at det fører til noget.

For at give dette Erhverv Anseelse og for at gøre Husmoderafløseren bedre kvalificeret vil jeg mene det nødvendigt at give hende en Uddannelse, og jeg tror ikke, at Forskellen mellem den højtærede Arbejds- og Socialministers og det ærede Medlem Fru Kirsten Gloerfelt-Tarps Opfattelser paa dette Omraade er saa voldsom, som det kunde se ud til. Naturligvis maa en praktisk Uddannelse, 4 eller 5 Aar, være nødvendig, og det vil næsten ogsaa altid være givet, at de, der søger Husmoderafløserstillingerne, har en saadan Praksis. Men desuden kunde man forlange et kortere Kursus paa 3, 6 eller 12 Maaneder, som kunde tænkes knyttet enten til Husassistenternes Fagskole eller Husholdningsskolerne, og som bl. a. skulde omfatte Fagene Hjemmesygepleje, Barnepleje og Ernæringsteori, som hun naturligvis ikke kan uddanne sig i, men lære noget af; dog skulde saadanne Kursus ikke være obligatoriske for de Husmoderafløserne, der selv havde været Husmødre i Forvejen.

Hvis det huslige Arbejdes tre største Problemer paa denne Maade bliver kædet sammen, vil de kunne indvirke gunstigt paa hinanden; de vil ikke kunne ophæve hinanden, men vil dog væsentligt kunne forminske hinanden.

Til Slut vil jeg sige, at den enkelte Husmoder dog bærer Hovedansvaret for, om den kvindelige Arbejdskraft flygter fra det huslige Arbejde. Saa længe en dygtig og selvstændig Husassistent paa 26 Aar kan sige, at hun kun i een Plads har haft regelmæssig og ordnet Fritid og ellers aldrig har kunnet gaa ud en Aften uden at spørge om det først, saa længe bærer Husmødrene Hovedparten af Skylden for, at det huslige Arbejde flys. Der er meget, der er ændret paa dette Punkt, men meget staar tilbage, og før vi er klar over, at de unge, vi har i vort Hus, har Frihed som en selvfølgelig Ret, at de ikke skal staa Skoleret og bede om Frihed, før kan man ikke vente, at Strømmen vender sig.

Det er her som paa saa mange andre Omraader saadan, at Staten vel kan give Love, men de bedste Love er dog de Menneskelighedens Love, vi dikterer os selv. Saaledes vil en Lov om Husmoderafløsning ikke erstatte den Afløsning ved vor Nabokone, som den højtærede Arbejds- og Socialminister talte om. Naturligvis, vil jeg sige til det ærede Medlem Fru Kirsten Gloerfelt-Tarp, er det ikke Meningen, at Nabokonen skal sættes op som Symbol for det eneste rigtige, men jeg mener, at naar